

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADÁR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Fhg. Sándor-utca 36

A hó első számához rendes melléklet:

»Páduai Szent Antal Lapja.«

A horvát lázadás.

Budapest, márczius 19.

Olyan fordulóra jutott a magyar-horvát viszony, melynek hatásait ma még kiszámítani senki sem tudja. Királyi kézirattal elnapolták az országgyűléseket és most megkezdte a bán azt a műveletet, melylyel megbizta a magyar kormány, hogy végre békét teremtsen a Dráván túl. Mi nem fogadjuk tetszéssel a megoldásnak ezt a módját. Ha már van (1868 óta) olyan gyűlése a horvát népnek, mely országos színezetű, akkor káros annak a gyűlésnek szétkergetése és ha már van alkotmánya, káros annak a felfüggesztése. A mindenkor törvénytisztelő és alkotmányhű magyar nemzet nem szívesen bocsátkozik rokon néppel olyan bonyodalomba, mely erőszak bélyegét viseli magán.

A Wekerle-kormány azonban azt mondja, nem választhatott más utat a kibontakozásra, mint ezt a szigorú lépést. Nos, legyen így. De akkor bizony felpanaszolni való, hogy ennyire jutni engedték a dolgot és hogy már sokkal korábban nem volt kedvük a szigorú alkalmazni. Miért kellett megvárni, míg elébb az egész horvát nép ellenünk lázad és miért volt annak látására szükség, hogy Horvátország a magyar államot gyűlöli. Így biz későn jött a szigor; de jobb későn, mint soha. Hiszen eddig is csak

azért nem tisztult Horvátországban a helyzet, mert azt hitték a szegénykék, hogy a magyar állam nem mer velük szemben fellépni. Meg azután azt is hitték, hogy oldalukon áll a császár. Most azután meglátták, hogy a magyar kormánynak igenis módjában áll velük szemben a politikai fegyvertárt al-

A csernovai templom.

kalmazni és a császár sincs velük. Ha az elnapolás nem fog használni, felosztatás következik és bán helyett majd királyi biztos kormányoz Zágrábban.

Az elnapolás részletei s lefolyása ez volt:

Zágrábban a megyei székházat, melyben az országgyűlés is ülészik, erős rendőri és csendőri kordon

vette körül. Csak belépő jeggyel léphetett férfi vagy nő a Márkus-térre. Azonkívül katonaság volt készenlétben. Tíz órára együtt voltak a képviselők, de minden párt külön teremben gyülekezett, csak a csengetyű hívó szavára vonultak be a terembe, hol Barcsics Erazmus, egy fiúmei ügyvéd, ki már 88 éves, mint korelnök megnyitotta az országgyűlést. Ennél az urnál nem válik be a közhit, hogy érett korban érik az ész is. Mert nagyon megfélemedezett magáról ez a beteg öreg ur. Első dolga volt, hogy a karzatokról küldte a közönséget. Azután sértő kifejezésekkel illette a bán (ki ekkor még nem volt jelen) azután egyenesen arra szólította fel a horvátokat, hogy tekintsék a magyarokat idegeneknek, elnyomóknak és álljanak fel velünk szemben, mint egy ember, mert csak így szabadulhatnak tőlünk. Ezt a durva, lázító beszédet a horvát országgyűlés viharos tetszéssel fogadta. Szinte öklüket emelték a magyar határ felé és esküdöztek, hogy gyilkolni is készek a magyarokat.

Csak akkor csillapult kissé a vihar, mikor a bán megérkezett. Királyi trónszék volt elkészítve számára, abban foglalt helyet és felolvasta I. Ferenc József leiratát, melyet a horvát követek állva hallgattak meg és végén zajosan éljenek.

A királyi kézirat sok jóval biztatja a horvát népet; olyan ígéretek foglaltatnak benne, mikkel igazán nagyot lehetne lendíteni a drávántuli lakosság sorsán. Utak, vasutak, kölcsonök, hidak, egyéb beuházások, hasznos és kulturális közintézmények egész sorozata. A királyi leirat igazán azt a benyomást teszi, mintha ajándékokkal és könyebbítésekkel akarnók megvásárolni a horvátok kétes értékű hűségét. Mert végén erősen hangoztatja a király, hogy Szent István birodalmának közjogi egészét senki bolygatni ne merje.

A bán a felolvasás után felszólí-

totta a követeket, hogy vele a templomba menjenek és Veni Sancte ájtatosságot hallgassanak. El is mentek mindnyájan a szent Márkus székesegyházba, kivéve az egyetlen szociáldemokrata képviselőt. Ez azalatt az utcán sétált és szivarozott. Templom után megint folytatták az országgyűlést, leadták a választói megbízásokat és a virilisták a királyi meghívó leveleiket, majd kisorsolván az osztályokat, további tanácskozásra a szombati napot tüzték ki.

Zágráb városban és más helyeken is zajos tüntetések folytak le ez alatt. De véres összeütközésre nem került sor, mert az erős katonai kézszenlét megjuhászította a vadakat is. Az óriási tömeg megelégedett azzal, hogy durva szitkokat szórt a bánra, kít a magyarok lakájának csufol. Kijutott egyébként a szidásból Werkerlének és kivált Kossuthnak, kiket egészben felelőssé tesznek a mai viszonyokért.

**

Szombatra már nem zárták el a zágrábi megyeház környékét rendőrök, tehát szinte özönlött oda a nép. Csak a báni palotából az országgyűlésig vívó kis darab utat tartotta megszállva száz csendőr, hogy a közlekedést biztosíthassa.

A horvátok sejtették az elnapolást, azért ravaszul nagy nyugalmat erőltettek magukra, hogy csínyet követessenek el. Ugyanis mindenáron megalakulttá akarták tenni az országgyűlést és megválasztani azt a negyven képviselőt, kik Budapestre menendők, hogy ott az obstrukciót folytathassák. Am a bán is átlátott a szítán, azért mindjárt az ülés elején adatta át a király levelét, melyben „bizonytalan időre” napoltatik el a horvátok országos gyűlése és így Budapestre csak a régi választásból való huszonhét horvát követ mehet fel, miután a tavalyi negyvenből tizenhárom a mostani választásból kibukott.

A vén Barcsics nem is akarta felolvastatni a király levelét. Erősítette, hogy addig nem foglalkozhat az országgyűlés még a király levelével sem, míg meg nem alakult. De báró Rauch Pál bán megmagyarázta neki, hogy a királyi levél nem az országgyűléshez van címezve, hanem a horvát-szlavon-dalmát királyság mágnásainak és képviselőinek, továbbá el van látva a király személyes pecsétjével, tehát ne próbálja azt félretenni és előbb mást csinálni, mert különben csendőrökkel vereti szét a gyülekezetet.

A ravaszok tehát nem tudtak kimenekülni. Azonban a még ravaszabb

Starcevic-pártiak minden erejüket latba vetették, hogy a koalíciót valahogyan a király ellen való cselekvésre háborítsák, torkuk szakadtából kiáltották nekik, hogy semmiképpen se fogadjanak szót a királyi levélnek, inkább hányassák magukat esendőrök által ki a teremből. Végre mégis csak győzött a jobbik eszük és felolvasható volt a kézirat. Utána leirhatatlan kavargás támadt, egymást gazemberezve, a bán és a magyar kormányt piszkolva, még a királyt sem kimélve osztották szét a horvát törvényhozók, hogy szerte futván az országban, folytassák konokul az eddigi bűnököt, lázítván a népet a törvény ellen. Megkezdtek mindjárt Zágrábban, hol diákok és munkátlan csöcselék előtt óras beszédeket mondtak, míg azután a katonaság szét nem üzte a csoportosulásokat.

A trónörökös és Barabás.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Bécsben élő egyik hazánkfia, ki hivatalánál fogva összeköttetésbe jutott az irányadó körökkel is, küldi hozzánk ezt a levelet:

Tisztelt Szerkesztő ur lapjában mult héten két kisebb dolog jelent meg, melyhez (szíves engedelmével) kötelességemnek tartom hozzászólni:

— Mi innen az osztrák fővárosból és forogva ama körökben, hol — mint mondani szokás — országok sorsát intézik, sokat másképp láthatunk és talán jobban meg is érthetünk, mint Budapesten látnók, vagy értenők. Mi itt jobban belelátunk bizonyos osztrák körök kártyáiba és látjuk, hogy nem mindig használják azt az ütőt, melyet a józan elme és a magyaros jellem diktálna nekik, hanem ravaszkodnak és akárhányszor kölcsönsempészett kártyákkal is játszanak. Neveket nem mondhatok, mert nem is az egyes embereken fekszik a dolgok sulya, hanem egész társaságok, benfentes családok, klubok, pártok végzik Magyarország rovására az alattomos játékot és jó lesz, ha a magyar nép ezek felől igazibb, őszintébb értesítést is kap.

Most persze a katonatisztek fizetése van homlokvonalon minden más közös dolog fölött. És mert a király személye itt is, mint otthon, sérthetetlen, meg azután, mert a király felfogását a magyar kormány néha jobban ismeri, mint maguk a bécsiek, hát azért keverik ezek a hamis kártyások hamarosan minden közös dologba a trónörökös nevét. Kettős cél vezetí ebben őket; tudni kell, hogy Bécsben a trónörökös főherceget nem sorozzák a rokonszenves Habsburgok közé; hogy miért nem, annak okát nem adhatom, mert illedelmesnek maradni kell. De ez így van. Az se titok, hogy Ferencz Ferdinánd nem szereti Bécs városát és az osztrák-németek talaadó hadát. Hogy kiket szeret, az most még titok; sokan azt mondják, hogy a szlavonokhoz (csehekhez!) huz, de ez is csak önkényes kombináció. Ennél sokkal önkényesebb, hogy a magyarokat nem szereti. Soha ilyesmi jelet nem láttunk rajta; ellenkezőjét akárhányszor. Hanem a bécsieknek, illetve a burgbéli kamarillának meg van rá az oka, hogy a magyarokat ellenszenvenessé tegye Ferencz Ferdinánd előtt, mert még se egészen biztos, hogy ki lesz utódja Ferencz Józsefnek a trónon és azt semmiképp se tudják szivlelni a bécsiek, hogy az esetleges uralkodó magyar-barát legyen. Azért agyarkodnak a trónörökös nevével, azért áskálódnak, hogy a magyar népet a trónörökös ellen izgassák, mert ha csak legkisebb sértés is érné Ferencz Ferdinándot a magyarok részéről, amilyen érzékeny lélek, biztos, hogy megneheztelne és soha meg nem bocsátana.

Hasonlóan járnak el a tiszték fizetésének kérdésében is. Mindenki tudhatja, aki a dologgal foglalkozni érdemesnek tartja, hogy a tisztikarban nem tisztára osztrákok foglalnak helyet, hanem 13000 magyar ember is van abban, kinek sorsa tehát a magyar nemzet kezébe van letéve, mikor fizetésjavítást kér. Tizenháromezer magyar család helyzete is javulna, ha a katonatisztek fizetését megjavítaná az országgyűlés. Már most a bécsiek úgy tölják fel magukat, mintha csak ők viselnék szivükön a hadsereg és a tiszték ügyét, mintha csak ők foglalnék illően gondjukba a véderőt és mintha a magyarok ellenségei volnának a katonaságnak. Teszik ezt annál nagyobb hévvel, mert jól tudják, hogy királyunk semmire se fektet nagyobb sulyt, mint a hadsereg, hiszen elsősorban katona volt ő egész életében.

Ugy tessék tehát látni a dolgokat

hogy akár mindig az a hogy hol ár Még mikor tetnek, akkor azzal a mag dig százezer itt, ebben rosban.

Rátérek m tegetéseire, tették öt B Bécsben ha tanácsot, ho vinni a mag versengést, alapon folyta zat adok ne szalhatom, önállóságra teljes függet tani, mégis hogy a hos lenségi harc kárt tett és anyagi javak uk tovább, szer a közjo de addigra függésbe ju szemben, me is adósaí les hordunk.

Bajos abb hogy mi dol getlen állami és önálló g annyira össze külön-külön De mikor az akarja dolgát mégis csak csak azután ugyanannyi felé, mint an nem jutok m kom. Vagyis giben!

Önálló vár kell; elébb v azt csinálnu addig is tör ságra az ipa pénzgazdaság és bank nem nyelni fog so az tud gazdá kéje. Aki adó az szabadsá bet, mint bili Én így ér nyilatkozatát dapesten tal mondotta, az érthette ott se felfogása már annyit üzenek

hogy akármit tesznek a bécsiek, mindig az a gondolat vezérli őket, hogy hol árthatnak a magyaroknak. Még mikor árva gyermekeket öltöztetnek, akkor is úgy végzik el, hogy azzal a magyarokat bosszantsák. Pedig százezernél több magyar lakik itt, ebben a büszke császári városban.

*

Rátérek még a Barabás Béla fejtegetéseire, mert úgy látom, félreértették őt Budapesten. Én már itt Bécsben hallottam szájából azt a tanácsot, hogy más térre kellene átvinni a magyar és osztrák nép közti versengést, nem a rideg közjogi alapon folytatni. És én ebben igazat adok neki. Noha azt se rosszszalhatom, ha a magyarok elsőbbségére törekveszenek és elsőbbséget teljes függetlenséget akarják biztosítani, mégis meg kell mondanom, hogy a hosszú és untalan függetlenségi harc, melyet folytatunk, sok kárt tett és tesz most is nekünk az anyagi javakban. És ha így folytatjuk tovább, akkor talán elérjük egyszer a közjogi szakadást Ausztriától, de addigra még sokkal rosszabb függésbe jutunk az osztrákokkal szemben, mert még a zsebkezdőért is adósai leszünk, mit magunknál hordunk.

Bajos abban teljes igazságot tenni, hogy mi dolog való elébbre; a független államiság-e, vagy a független és önálló gazdaság-e? Ez a kettő annyira össze van kapcsolódva, hogy külön-külön nem is gondolható már. De mikor az ember két városban akarja dolgát végezni, elindulásakor mégis csak egyikbe tarthat elsőbbség és csak azután másikba, mert ha én ugyanannyi kilométert teszek észak felé, mint amennyit dél felé, akkor nem jutok máshová, mint ahol lakom. Vagyis marad minden a régi-giben!

Önálló vámterület és önálló bank kell; elébb vagy utóbb, de meg kell azt csinálnunk. De addig is? Nos, addig is törekednünk kell önállóságra az iparban, a gyártásban, a pénzgazdaságban, mert vámterület és bank nem fog adni pénzt, hanem nyelni fog sokat és önállóan is csak az tud gazdálkodni, kinek önálló tőkéje. Aki adósa fünek, meg a fának, az szabadságban se mozoghat többet, mint bilincsekben.

Én így értettem a Barabás Béla nyilatkozatát itt Bécsben: hogy Budapesten talán nem egészen úgy mondotta, az lehet, de másképp nem érthette ott se, mert nem változhatik elfogása máról-holnapra. Tehát csak annyit üzenek otthoni honfitársaim-

nak, hogy szivleljék meg a beszédjét és fogadjanak szót neki.

Mindenekelőtt szoros takarékoságot tanuljunk el az osztrákoktól. Nem azt, hogy kevesebbet együnk-igyunk, hanem minden perczét a munkaidőnek jól kihasználjuk és hogy mindent, ami otthon kapható, otthon vásároljunk. Ez a nemzeti takarékoság fogalma, nem pedig a fukarkodás. Legyen pénze a magyar nemzetnek. Vagyis, ami pénzünk van, azt úgy adjuk ki, hogy megint magyar ember kezébe jusson, aki megint csak magyarnak juttassa, ne idegennek. Minden forint, ami otthon marad, az a mi vérünk, mely köztünk kering és termékenyít. Minden kimenő forint ellenben olyan, mint az érvágás.

Másodszor: Tanuljunk és taníttassuk gyermekeinket. Az osztrákok ebben is mintául szolgálhatnak. Itt a paraszt nem annyit tanul, a mennyi egy földmivesnek elég, hanem sokkal többet. Itt a mesterlegény tanul kereskedőnek való tudást, a kereskedő fél ügyvéd is, az emberek tudnak az egészségről eleget, a praktikus tudományok egész sorát nem is említve. És ezzel verik le a szomszédot, a magyart. Mert hiába, a tudóbb ember mindig tulszárnyalja a szűk ismeretűt és a praktikus férfi mindig legyüri a tapogatót, aki csak falmentiben mer haladni.

Tehát ne a trónörökös ellen, hanem a tudományok felé! Ne negyvennyolczazzunk, hatvanhetezzünk annyit, hanem gyártsunk, kereskedjünk, építsünk, iparkodjunk. Ebből fakad az igazi önállóság, a valódi függetlenség!

Bakonyi Pál.

Belső sebek és külső károk.

Irta: Mészáros Kálmán.

Hogyan eshetett meg!? Ki gondolta volna!? Ily panaszos felkiáltást hallunk, ha hír jő felháborító gonosztettéről, mely a nyilvánosságot izgatja fel, vagy rosszindulatu tettekről, mik a kis családot és rokonságát döbbsentik meg. És tudott, vagy titkolt, külső vagy belső szerencsétlenség mindenkit sujthat; föllelhető az nevető arczok, divatos ruhák és kárpitozott falak mögött is. Egy bölcs budapesti embernek panaszkodott minap valaki szinte kétségbeesve, hogy neki mennyit kell kinlódnia; az felvezette őt a Gellérthegyre és lemutatott onnan a pom-

pás világvárosra, pazarul kivilágított utcáira, tereire; azután így szólt: „Mutasson ön nekem egyetlen házat e tömkelegben, hol csupa boldog ember lakik!” A másik szótlán maradt.

Vétkes, vagy önhibán kívüli gonoszság annyi van a világban, hogy már-már elborítja az emberiséget, de még több volna, ha az isteni irgalom nem szabna gátat a sorsnak és az elemeknek; és ennyi is elborítana végkép minket, ha az isteni jószág nem adna bánatra vigaszt, sebekre balsamot. Mi hányszor támad emberi szivben kétség az iránt, vajjon igazán létezik-e fejünk fölött az atyai Gondviselés? Nem akarok most a kétség vallási helytelenségére kitérni, majd hosszabb sorozatos tanulmányokkal inkább szolgálom ezt a közel jövőben, hanem csak a tényekre, emberhez világosan szóló tényekre hivatkozom, miket akárki könnyen tapasztalhatott már és tapasztalhat folytonosan, hol meglepően látható az Ur kezének beavatkozása, hogy bajból jót származtasson, szerencsétlenséget előnyre változtasson, kárt haszonra fordítson.

Mikor az orvos beteget vizsgál, nem elégszik meg annak konstatálásával, hogy bizony sovány a teste, sápadt az arca, szakgatott a lélekzete; hanem kutat ezek oka után a testben magában és ha azt megtalálta és meg tudja szüntetni, akkor meg fognak szünni a jelenségek is.

Február 19-én a Kis Magyar Alföld nyugati részén, de Pozsonyotul is, egész Bécsig, Bádénig késő éjjel reszketni kezdtek a házak, az ablakok, csörömpölni az edények, poharak és a föld mintha sóhajtott, mintha mormogott volna ezalatt. Földrengés volt, de hál' Istennek, komoly kárt nem lett. Ki a földtanhoz ért, tudja, hogy a földrengésnek mindig mélyen járó oka van; tudja, hogy mindig rettenetes jelenség ez a természet életében, még akkor is, ha a föld felszínén a kár nem nagy, mert csak kisszerű volt a felső kéreg rengése. Mi okoz földrengést? Egyszer a föld méhében levő bő mennyiségű víznek hirtelen felforródása, ami töméntelen gőzzel jár, annyival, hogy képes megszakítani a

földnek többszörös kérgét is; más-kor különböző gázok találkozása idéz elő vegyi robbanást, ami megint gőzzel jár, feszítő erejű, ellenállhatatlan gőzzel; harmadszor be szakad a földnek kérge közül egyik és omlásában magával rántja ugy az alatta levőt, mint a fölötté helyet foglalót. De mindig „mélyen“ fekszik az ok. Hogy földünk belseje nem nyugodalmas kő-sorozat, hanem életet élő ásványvilág, arra tanúság a folyton füstölgő tűzhányó-hegyek szüntelen zakatolása. Ezek a szel-lőzők; ha jól működnek, sok káros földrengést elodáznak, ha azonban nagyobb a termelt gáz és gőz mennyisége, amennyit kráterjük elvezetni képes, akkor csütörtököt mondanak.

Ennyit tudnak a földrengésről mondani a földtani tudósok, ennyit tanultunk róla az iskolában; de bárha ennél sokkal többet tanultunk volna is, nem sokat használna nekünk, mert még senki sem találta meg a módokat és eszközöket, mikkel a földrengéssel harcot kezdhethetnénk, azt elodázhathatók, mérsékelhetnők; még csak a pontos idejét se tudnók előre megmondani, hogy futással menthetné magát a vidék lakossága.

Vannak földrengések az emberi társadalomban is. Forrongások vannak ott is folyamatban, melyek csak ritkán tartanak szünetet. Sőt az egyes ember és kisebb társaságok életében is megvannak ezek. Hogy általában sokkal inkább a rossz felé forrongunk, mint a jó felé, az emberi gyarló voltunkban fekszik. De ez is, az is szabad akaratunktól függ — mert az ember még a földnek nevezett óriási világolygónál is hatalmasabb lény: mert lelki életét illetőleg nem áll elemi csapások kiszámíthatatlan igája alatt.

Azt a tüzet, mely a társadalmi rétegek közt ég és pusztít, lehet szítani és lehet lohasztani. Ennek esélyeit ki lehet számítani, következményeit előre lehet látni, hatását lehet gyengíteni, vagy fokozni, egy szóval kormányozni. Mert nem egyéb e tűz, mint a szívnek szenvedélye. Ha egyenkint lepi meg az embert, vízsi azt utakon (jókon vagy rossz-

szakon) és árt vagy használ neki és családjának. Ha a tömeget lepi meg a szenvedély, akkor már községek, országok, állam és egyház érzi a hatásokat.

És bátran mondhatjuk, hogy nem volt még pusztító földrengés a földnek tekéjén olyan vadul rettenetes, minő tud lenni az emberi szenvedély, ha korlátlanul hatalmába keríti az embert és a tömeget. Egyetlen földrengés se oltott ki annyi emberéletet, nem rombolt annyi vagyont, nem dúlt fel annyi egziszcziát, mint a féktelen szenvedély szilaj futása.

A tömeg azt kiáltja manap: Nyomasztó szegénységben élünk; nem is élet ez, csak lassított pusztulás! — mi egyéb ez, mint következménye a felsőbbek kapzsi és határtalan birvágyának, mely a munkás-elemben nem lát krisztusi testvért, hanem csak kizsákmányolni való alanyt!? A liberális korszaknak uszora-szabadsága, a szakadatlan (most részben tilalmas, de sok alkalommal törvényesen megengedett) vasárnapi munka, mi egyéb, mint a féktelen kapzsiság megnyilatkozása? A mértékelen uralomvágy, mely hallatlan méretű embermészárlástól sem riad vissza, ez is csak szenvedély, noha csupán királyok és császárok szívében szokott fészkelni. A kórházak és tébolydák sem csupa ártatlannal vannak teli, hanem számos áldozatával ilyen vagy olyan szenvedélynek és a szükséges önfegyelmezés hiányának.

E sebeknek oka is csak belül van, mélyen van. Önuralom, jellem, szófogadás rávaló gyógyszerek, melyeket már a gyermeknek is be kell adni, annál inkább a felnőtnék be kell venni, hogy hajlamait kormányozni, szenvedélyeit fékezni, törekvéseit irányítani képes legyen.

A meteorológiai intézetekben vannak műszerek, u. n. seizmográfok, melyek a távoli földrengést jelzik; alig is mulik el hét, hogy ezek a seizmográfok valahol messzi, (sokszor a tengerek fenekén megtörténő) földrengést ne jeleznének. Az emberi rengések, a tömegi fölfordulások is jelezhetők előre, bárha nem

is seizmográfval, csak érteni kell a műszereket és jelzéseket. Ama pisztolylövések, mikkel a portugál királyt és fiát életüktől megfosztották, szintén ilyen jelzések voltak. Beléreszkett Európa és Amerika egyformán; nemcsak a trón urai, hanem mindenki, aki nem tartja magát csöcseléknek. (Annak pedig senki se tartja magát, még a legutolsó ember sem!) Az anarkista-merényletek, mik már-már napirenden vannak, (Amerikában még inkább, mint Európában) csupa vulkanikus kitörései az emberi sziv forradalmainak; sok nyomukban a kár és nyomor; de talán használnak is! Ha t. i. felrázzák álmukból a bünös könnyelműséggel szunnyadó polgárelemt és a kötelességteljesítésben régen gyakorlatlan felső köröket és tudatukba juttatják, hogy a vallástalan és istentelen iskola, a keresztényellenes sajtó, a vörös és zsidó izgatások folytonos munkája annyira aláássák az erkölcsöket, hogy nálunk is csakhamar megtörténhetnek hasonló esetek, minők a liszaboni, denveri, buyenos-ayresi merényletek voltak.

Hogy szegény hazánk, mely ilyes megpróbáltatásokra igazán nincsen felkészülve, azoktól megkimélve is maradjon, azért fáradunk mi az Isten és a vallás tekintélyének fenntartásában, mert meggyőződésünk szerint a társadalmi egyensúlyt semmi más fenn nem tarthatja, hanem csak az urfélelem, a krisztusi világfelfogás, a katolikus életnézet és az egyéni igazi fegyelmezetttség.

POLITIKAI VILÁG.

Márczius tizenöt.

Az idén nemcsak hazafias ünnepelés volt márczius tizenötödikén, hanem politikai küzdő nap is. A hazafias ünnepeket mind leirni, tudósítani, arra nincs hely a mi kis lapunkban. Azt mondhatjuk, hogy még a legkisebb faluban is megemlékeztek márczius idusának jelentőségéről; valamennyi iskola ifjusága úgy a fő-

városban, mint a vidéken. Hasonlóan a külföldi magyarok. Nem is csuda, hogy tágabb keretű volt az ünnep, hiszen hatvanadik évfordulója volt annak a nagy napnak a mult vasárnap.

Még élénken emlékszünk, hogy Bánffy Dezső kormánya alatt mily szívósan harcoltak a felsőbb politikusok a márcziusi szabadságnap ünneplése ellen. Erőszakosan más napot iktattak törvénybe ünnepnek, az április 11-ikét, mint a negyvennyolcadiki nagy és fontos törvények szentesítésének napját, csak hogy a márczius tizenötödikét elhalványítsák. Ma pedig a kormány tagjai is részt vesznek az ünnepben: Kossuth Ferencz a király minisztere elment Czeglédre, hogy ott ezt a napot ünnepelje, sőt ő mondotta el az ünnepi beszédet.

Persze, hogy politika nélkül az ilyen beszéd nem eshetett meg. Meg kellett védelmezni a függetlenségi pártot azon rágalmak ellen, mikkel illetik. Kossuth hevesen megróttá azon fiatal politikusokat, kik tapasztalatlanóságukban olyan emberek ellen akarják megvédelmezni a függetlenségi elveket, a kik pedig ezen dicső elvek szolgálatában öszültek meg. És utalt arra a szomorú jelenségre, hogy a márcziusi napokban szerzett szabadsággal egyesek ma mennyire visszaélnék és hogy akkor, mikor a nemzetnek össze kellene tartania, szétdarabolják az erőket és a nemzetet.

Ez volt Kossuth válasza arra, hogy huszonöten a függetlenségek közül külön balpártot alapítottak, melyben harcot hirdetnek az anyapárt ellen.

Erős politikai tartalma volt annak a beszédnek is, melyet Just Gyula képviselőházi elnök mondott Makón. A házszabályok szigorításának mulhatatlan szükségéről beszélt és bizonyította, hogy az országnak áll érdekében ez a reform, mely nélkül parlamentünk mindig is beteg maradna és munkaképtelen. Szembeszállott azután a váddal, hogy a koalíció tovább marad kormányon, mint eredetileg arról szó volt. Justh kifejtette, hogy a folytonos obszcuritáció okozza a hasznos törvények késését, azért kell a koalíciónak tovább is maradnia; a király se en-

gedné, hogy dolgukvégezetlen menjenek szét. De a koalíció kormánya nem tölti idejét haszontalanul, hanem jelentős szolgálatokat tesz a nemzetnek, mikor kulturális javaslatokkal az ország magyarosodását, szociális törvényeivel a népjólét fokozását elősegíti és minden vonalon jobbulást idéz a viszonyok közé.

Barabás Béla, a delegáció elnöke, Nagykőrösön szavalt az ünnepnapon. Nemcsak az örömről, hanem az aggodalomról is. Mert nemesak kívülről tör ádáz küzdelemmel az ellenesség Magyarország törvényei és jogai ellen, hanem idebenn is dúl ádáz gyűlölettel az izgatás, nemzetiségi és társadalmi felforgatásra törekedvén. Részletesen kifejtette, hogy a véderőre mindaddig semmi újabb áldozatot hozni nem szabad, míg a katonai kérdések terén is érvényt nem kapnak a magyar nemzet mindama jogai, mik törvényben már le vannak fektetve. Mert nem szabad felednünk, hogy a mi jogainkat Ausztria mindig csak akkor és addig ismeri el, ha kényszerhelyzetben érzi magát. E célból minden magyar embernek, még a nemzetiségieknek is össze kell tartania. Nem azt tanácsolja, hogy politikai elveit tegye valaki félre, hanem hogy taktikában legyünk egyformák és álljunk Ausztriával úgy szembe, mint ők állanak velünk: egységben összetartásban.

Más képviselők is mondtak tartalmas beszédeket, irtak fontos cikkeket márczius idusára, de jobbadán valamennyi (mintha csak összebeszéltek volna!) hasonlított ezen ismertett három beszéd közül valamelyikhez.

A delegációk határozatait

a király ellátta jóváhagyási záradékával és így azok a hivatalos közlönyben, törvény erejével, közzétehetőek voltak.

Bizony ideje volna, hogy parlamentünk ezt a beteges intézményt, melyet delegációnak neveznek és mely már-már olyan fiók-parlamentté nővi ki magát, még pedig közös minőségben, mintha felette állna a budapesti és a bécsi országgyűléseknek — kiirtaná politikai életünk-ből és valami célszerű önálló eljárással pótolná.

A választói reform.

Valóban nincsen ennél érdekesebb kérdése napjainknak és méltán találgatja mindenki kíváncsian, hogy milyen irányban készül a javaslat róla. Hibáztatjuk is kormányunkat érte, hogy tulságos óvatosságból titkolódik és örökös halogatásával az indulatokat felkavarja. A szociáldemokraták pártja már annyira türelmetlen, hogy nap nap után közporral és revolvergolyókkal súlyosbított tüntetést rendez Budapest utcáin, mert hogy Andrassy nem adja nyilvánosságra a javaslatát. A kormány erre azt feleli, hogy terror és lövések, sértések és rágalmak nem térítik el az utjából. Ez férfias; de nem egészen hasznos. Mert éppen azt az utat akarnók már ismerni, melyről a kormány el nem tér. Nemcsak a kövekkel és botokkal hadakozó szociáldemokraták kíváncsiak erre, hanem a legnyugodtabb polgári osztály is, például mink jó magunk is, mert azt hisszük, jogunk van erre a kíváncsiságra.

Leginkább azt szeretnők tudni, mi lesz a reformban a nyelvi kérdéssel? Mert hitünk szerint választói joggal Magyarországon csak az a férfi bírhat, ki magyarul ért. Hogy irni tud-e magyarul, az már nem kérdés; elég ha megérti nyelvünket. De ha nem is érti, akkor föl nem vehető a választói névjegyzékbe.

Ez a kíváncságot legszerényebb formája; ha valaki intézni akarja országunk sorsát, hát értse meg az állami nyelvet. Eddig is balog dolog volt, hogy valakit oláhul kellett megkérdezni vagy tótul: kit küld ő magyar képviselőnek a magyar országgyűlésbe. A ki a nemzeti életben részt akar venni szavazatával, az értsen magyarul. Ha ezt törvénybe iktatjuk, akkor mindég elég hathatósan fogunk védekezhetni olyan törekvések ellen, mik az állam feldarabolását is akarnák. Persze, hogy képviselő is csak az lehessen, ki magyarul ért, de sőt képviselőtől márt azt is megkövetelhetjük, hogy művelt magyar ember legyen.

A szakszervezetek.

A szociáldemokrata párt éppen annyit vétkezik maga ellen, érvén ilyen szó alatt a párt munkástagjait,

Nyavalya-

törés, mindennemű más idegbetegség, férfigyöngeség, vidatáncz gyógyítható!

Reménytelen epilepsia bajomból kigyógyultam, írja G. M. föld-birtokos Szegedről, a melyben több éven át szenvedtem, esetem súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használata után helyzetem javult, ma már háta a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

Betegség leírása és életkor megkívántatik.

Megrendelések

Balla Sándor

gyógyszertárhoz,
Hódmezővásárhely,
Kossuth-tér 52. sz.
intézendők.

nem pedig vezéreit, mint a közjó ellen, mikor a munkások szakszervezeteit politikai harcok és kavardások, véres tüntetések rendezésére használja fel. A szakszervezetekre mulhatlan szüksége van minden nemzetnek; nemcsak a munkás érdeke az ő szervezkedése, hanem a társadalom többi osztálya is jól jár, ha szervezett munkásokkal dolgoztat, semmint szervezetlenekkel. A most készülő új ipartörvény egyenesen kimondani akarja a kötelező szervezkedést. De persze, hogy a szakszervezet nem foglalkozhatik politikával, hanem csak gazdasági kérdésekkel. Egyszerre két urnak szolgálni nem lehet.

Mégis a szociáldemokrata párt most kihasználja a szakszervezeteket politikai kalandokra. Ott izgatják fel annyira a munkásokat, mesterlegényeket, hogy véres zavargásokká fajulnak el a tüntetéseik. A belügyminiszter tudja ezt jól és megfenyegeti őket, hogy fel fogja oszlatni a szervezeteiket.

Már ha most ez be fog következni, hogyan mondhatja akkor az új ipartörvény, hogy kötelező a munkások szakszervezkedése? Ime, a szociáldemokrata párt hogyan viszi fálnak a munkástábor, melynek kárával sohse törődik őszintén, mindenkor csak ama néhány vezérkedő ember hatalmi mámorának szolgájává és anyagi kapzsóságának kutjává alacsonyítva le a verejtékében dolgozó mesterembert.

A szerb szerződés.

A Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés aláírása végett Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter csütörtökön Bécsben volt fenn és ugyanakkor királyi kihallgatásban beszámolt tárczájának folyó ügyeiről a felségnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház végre szerencsésen eljutott a hárszabályok szigorítását célzó javaslat általános vitájának végéhez. Fel is sóhajtott. De elsőbb meg kellett még hallgatni a szabadkőműves Benedek János beszédjét, ki fennen hirdette, hogy ő nem érzi magát egyetlen nemzet, hanem az egész világ polgárának. Ezért kívánja, hogy a nemzetiségekkel Magyarországon mindenáron békét kössünk és őket kielégítésekkel, kedvezményekkel magunkhoz lánczoljuk. Ha nem tudnók jól, hogy Benedek régi magyar ügyvéd és mindig itt él köztünk, azt kellene hinni, hogy hottentotta, mert még talán az se ismeri ilyen rosszul a tótokat, oláhokat,

horvátokat, hogy ajándékokkal akarná őket megvásárolni.

A ki nemzetiségi képviselő még nem beszélt a vitában, az sietett legalább röviden szólani és határozati javaslatot benyújtani. Az ilyen benyújtóknak ugyanis a vita végén megegyszer szabad beszélni. Attól azonban mindenki gondosan ovakodott, hogy valami újat mondjon. Felszólt Kőrömczbánya követe is, Víz Ferencz és talpraesetten azzal indokolta meg a szigorítás szükségét, mert az nem tetszik a nemzet három legnagyobb ellenségének: Bécsnek, a nemzetiségeknek és a szociáldemokratáknak; akkor — ugymond — csak jó lehet!

Igy jutott el végéhez a vita. Következik a részletes tárgyalás, mely elhuzódik még legalább két hétig. Lengyel Zoltán nagyokat üt a mellébe, hogy ő maga legkevesebb háromezzer módosítást fog elérteszteni és mindenikre névszerinti szavazást kérni. De majd csak elenged belőle hármát-négyet. . . .

E héten különben két szünetnapja is volt a képviselőháznak. Hétfőn a márczius tizenötödiki ünnepek miatt, pénteken pedig Kossuth Lajos halálnapja miatt nem volt gyűlés.

TÁRCZA.

Az Isten könyve.

*A világ nagy könyv, amelyet Isten uja irt.
Olvassátok, tanuljátok,
Sokra megtanít.*

*Betűi e könyvnek: Isten Teremtényei.
Sokat lehet azokból a Bölcsnek érteni.*

*Ám, ki nem tud olvasni, az Csak betűket lát,
De nem a könyv írójának Szép gondolatát.*

*A világnak könyvéből is Azok értenek,
Aki a hit dolgában nem Műveletlenek.*

Pannón.

Egy amerikai szindarab.

Hogy milyen az amerikai politikai humor, arra érdekes világot vet ez a newyorki leírás:

Washington egyik legelőkelőbb színházában vagyunk. A nézőtér tömve közönséggel; tömérdek a politikus és a ragyogó hölgyek sorai közt feltűnik egy-egy jól ismert diplomata vagy szenátor arcza. Igazi előkelő világ. Azonban a színpadon csudálatosan folynak a dolgok. Szerencsenek (részben valódi, részben mázolt feketék) tarka, monoton dalokat énekelnek. Majd a zenekar hazafias muzsikát játszik és következik az est tetőpontja. Felgördül a függöny és a színpadán látható családig hű másolatban Rosewelt elnöknek a Fehér Házból jól ismert dolgozó szobája. De kis figyelem után észreveszszük, hogy mégsem egészen hű a másolat, mert kitömött medve áll a sarokban és a falon arcképsorozat függ, mely csupa ellenségét ábrázolja a tisztelt elnöknek. Még két furkósbot is függ a falon, mintha puskák volnának.

Íróasztal mellett ül Löb, az elnök titkára, kit egész Amerika úgy ismer, mint a rézpénzt. Ugy látszik, hogy nagyon sok a dolga és el is mélyed abban, mert roppant kedvetlenül áll föl, mikor kopogtatást hall. Hanyag rátartással egy szerencsen lép be hozzá és vigyorogva egy írást nyújt neki. Az írásból nagy megütközéssel azt olvassa a titkár, hogy huszonnégy óráig ennek a feketének tartozik engedelmeskedni, mert ő lesz addig az elnök helyettese. Miután így rendbe jutott a helyzet, kezdetét veszi a tréfa.

A majomforma szerencsen a hires vad lovasok kalapját teszi fejére, csiptetőt az orrára, odaül az elnöki asztalhoz és Roseweltnek ezer karikatúrából ismert (a két ajkat széthuzó és fogat mutogató) mosolyával nézi a kaczagó publikumot. Majd ezer politikai célzattal fűszerezett furcsa párbeszédet kezd a titkárával. Mikor aztán a szegény Löb gyanutlanul merészet lapozni egy ujságba (Sun — A Nap, mely mindennap mérges cikkekben szokja támadni Roseweltet)

akkor a fekete elnök revolverből lö füle mellé, hogy figyelmeztesse mikép neki ez az ujság ellenszenves. Most szolgál jó, jelenti, hogy Harimán kér kihallgatást. Ez az a bizonyos vasutkirály, kit Rosewelt nagyon üldöz a káros trösztje miatt. Mikor a fekete meghallja a nevét, felugrik, felgyüri inge ujját, lekapja a két furkós botot és várja az ellenfelét. Az azonban, bizonyára megsejtett valamit, nem jó a szinpadra.

Hanem beront helyette egy orosz anarkista. Kezében bombát hoz és állati hangon üvölt, miközben a veszedelmes dolgot a padlóra teszi és a kanóczát meggyújtja. Egyelőre kis tüzijáték lesz belőle, de az orosz addigra már elfutott. Lőb ijedten ugrik a szekrény tetejére, ellenben a fekete Rosewelt hős lesz, megfogja a sziporkázó holmit és elviszi a vasszekrényig, hol el is zárja a — legfontosabb állami okiratok közé.

A közönség viharosan hurrázik és örömeiben határt sem ismer a féktelensége. Máskor komoly tisztviselők és diplomaták hasukat tartják, úgy kaczagnak. A hölgyek se máskép és akárhány nem szégyeli, kiáltozni, hagyják már abba a fenomenális tréfát, mert különben az esik meg velük, a mi kis gyerekeken szokott kaczagás közben . . .

Azonban újabb ellenség tolakodik a Fehér Házba, azaz hogy a szinpadra. Teljes nemzeti diszöltözetben bejő Aoki, a japán követ és egy mértföldnyi hosszú tekercsről felolvassa a hadüzenetet. Végén dühösködve közelit a fekete elnökhöz. Ezt nem nézheti Lőb, hanem birokra kél a japánnal. Rosewelt pedig kiveszi óráját és végtelen nyugalommal számlálja, hány másodpercig tart a viaskodás. Természetesen Lőb a diadalmas és most eléri méltó büntetése a sárga emberkét. A szerencsen-Rosewelt kiveszi a vasszekrényből a bombát és miután a japánnak kezébe nyomta azt, őt magát hatalmas rugással kiröpíti az ajtón.

— Kivülről rögtön nagy durranás hallatszik és az ablakból látható, hogy tánczol Aoki ruhája a levegőben. A függöny lassan legördül, mi-

közben a zenekar a nemzeti indulót játsza.

Ez a darab. De persze sokkal több benne a czélzatos élcz, a vágó megjegyzés, a szuró tréfa, miket azonban Magyarországon már nem értékelné a közönség, mert ismerni kellene hozzá az összes személyeket, kikről szól. Ilyen politikai karrikatúrát Magyarországon eladni nem engednének: de itt jól mulat rajta a közönség. Ismétlem még egyszer, hogy az Egyesült-Államok fővárosának legelőkelőbb színházából való a leírás és hogy olyan publikum volt jelen, mint a budapesti Operában csak olyankor van, ha a király jelenlétében csinálnak jubiláris, parádés előadást.

Hajszálnyira az ördény szélén.

Regény. (11)

Írta: Jézma Pál.

V.

Az r—i vasutállomáson szokatlan zürzavar támadt. A dél felől érkezett gyorsvonati utasoknak e helyütt át kellett volna szállniok, csak hogy ez lehetetlenné vált egy kis baleset folytán, melynek szerencsére más-egyéb következménye nem volt, mint egy teljes órai késés. Ezalatt azonban a másik vonat rég elhagyta az állomást és így azok, a kik átszállással tovább utaztak volna, egyszerűen lemaradtak. Általános volt a panasz s a méltatlankodás. Két lehetőség között választhattak az utasok, vagy kihuzzák az éjszakát a kis helyiségben és másnap reggel a személyvonattal tovább utaznak, vagy pedig egész huszonnégy órát vesztelnek a legközelebbi gyorsvonatig. Mindannyian a táviró-hivatal felé tolongtak, hogy hozzátartozóikat a késésről értesítsék. Az a néhány ember, a kinek R. község volt uti célja, hálálkodott, hogy nem kell az éjszaka a váróteremben ásitoznia.

A megrekedt utasok közül kitünt egy magas, szőke szakállas ur, a kinek nyugodt viselkedése feltűnően elütött a többiek izgatottságától. Oly kényelmesen dőlt neki uti bőröndjének, mintha kényeszerű itt tartózkodása a legtermészetesebb dolog

volna. Nem messze tőle egy mozgékony, kis emberke álldogált egy hölgy társaságában, a kik megfigyelték az egykedvű utast.

— Meglátszik rajta, jegyezte meg a hölgy, hogy odahaza nem várja őt se feleség, se senki.

— Nem lehet tudni, nagysád, fellet a kísézője. Lehet, hogy éppen azért veszi oly nyugodtan a késést, mivel — felesége van.

A hölgy tréfásan megfenyegette legyezőjével az élczelőt, mire ez félreugrott s ez által egyenest a szóban forgó idegennek arczába láthatott. Ugyane pillanatban meglepődve felkiáltott, majd hamarost elbucszott hölgyétől és az idegen felé tartott.

— Hertneky tanár ur, ön itt?

A megszólított könnyedén össze-rezzenet neve hallatára s kezet fogott azzal, a ki őt felismerte.

— Nini, Elek ur, ön is azon a szerencsétlen vonaton jött? És nem zavarja meg uti célját ez a kelletlen pihenő?

— Én jól jártam, mert épp itt van dolgom a közeli városkában.

— Annál kellemesebb önre nézve. S miután ismerős erre felé, szabad kérdezni, van-e itt valamire való szálló?

— Jaj, tanár ur, e tekintetben nem tudom megnyugtanni. R-ben csupán egyetlen félígmédig tisztességes fogadó létezik, azt pedig már a lekéssett utasok megrohanták. Talán holnap reggel tovább szándékozik utazni a személyvonattal?

— Bizony legokosabb volna egy nagyobb város felé indulnom, bármely irányban, az nekem mindegy. Nincs sürgős utam, de viszont irtó-zom a tulzsufolt fogadóktól.

— Mást ajánlanék önnek. Én mint postahivatali ellenőr hivatalos kiküldetésben V.—be iparkodom, a hol egy régimódi, de igen kedves vendégfogadót tudok. Jöjjön velem! Két órai kocsizás után odaértünk. Biztosíthatom, hogy jónak fogja itélni a vacsorát, az italt, a tiszta ágyat s ha kívánja, még kedélyes társaságot is talál. Reggel aztán kényelmesen tovább utazhat a gyorsal.

— V...! Oly ismerős nekem ez a város. Mintha már hallottam volna valahol említeni.

Elek ellenőr mosolygott.

— Bizonyára sörgyárosok említették ön előtt, mert a v.-i gazdák újabban ráadták fejüket a sörárpa és a maláta termesztésre, még pedig nagy sikerrel. A postaforgalom ott ez okból nagyon megszapordott.

— Ahá! a posta! szólt bele Hertneky és végig simított homlokán. — És ön hivatalos ügyben járatos?

— Igen. Panaszok érkeztek be, tehát az egész ügymenetet átvizsgálom. Valószínűleg vaklárma az egész, mert a postamester igen megbízható egyén. Sőt segédhivatalnok is kifogástalanul működött idáig.

— Segédje?

— Egy igen derék ifju. Két esztendeig megállta helyét olyan állásban, honnan mások tizennégy nap alatt megszökdöstek. Amellett életrevaló, vidám ficzkó, ki az odavaló lányokat pompásan mulattatja. Kiváncsi vagyok, melyiket fogja feleségül meghódítani.

Hertneky arca egyszerre vidám kifejezést öltött.

— És hogy hívják ezt a derék legényt? kérdé feszült kíváncsisággal.

— Pellérdi Antalnak.

— Emlékező tehetségem tehát mégsem hagyott cserben.

— Ismeri?

— Még gyermekkorától fogva. No ez igazán csodálatos találkozás. Épp annak a férfinak a temetéséről jövök, a ki őt taníttatta.

— Tehát szomorú kötelesség készítette utazásra.

— Sajnos! Bár a halott jól járt hogy megszabadult szenvedéseitől. Máj- és hátgerinczbaja hat esztendőn keresztül kizozta.

— Ez esetben megváltás volt rá nézve a halál. Nem hagyott hátra családot?

— Csak egy felnőtt leányt. (Hertneky arca elborult.) A szegény teremtést annyira lesújtotta a vesztés, hogy komolyan aggódom érte. Orvosa a Rivierára küldte, hogy ott kiséssé összeszedje magát.

— Eszerint vagyonos?

— Azt lehet mondani: gazdag.

— Nos, lesz majd elég vigasztalása. De mi lesz, tanár ur, elkísér engem V—be, vagy se?

Ajánlata fölöttébb tetszetős. Ha megtetszik nekem ottan, talán visszamaradok ott néhány napra. Több szabadságot kértem, mint a mennyire szükségem volt és most érzem, hogy jól esnék egy-két napot csendben eltölteni.

— Erre ott bőséges alkalma lesz. Most ugyebár megengedi, hogy egy kocsit után nézzek.

— Azt gondoltam, hogy V—ből kiküldenek ön elébe valamelyes járművet.

Az ellenőr felkaczagott.

— Ugyan kedves tanár ur! mi csoda ellenőr az, a ki előre bejelenti látogatását? Így sohasem lehetne szabálytalanságokat felderíteni.

— Persze, persze! Lássá, erre nem gondoltam. Az én agyamnak is elkél már egy kis pihenés.

— De most kocsit után nézek. Rögtön itt leszek megint.

Hertneky gondolatokba merülten nézett elszökö ismerőse után. Valóban csodálatos véletlen, hogy itt annak a nevére hallotta egy idegen ajkáról elhangzani, a kiről utközben oly sokat elmélkedett.

Ezelőtt egy héttel kapta meg Berta sürgős táviratát. Éppen jókor érkezett Gáthegyre, hogy napokig eszméletlenül fekvő barátjának szeméit lefoghassa s a kétségbeesett Berta helyett a temetés gondját magára vegye. A leányt nem sikerült neki megvigasztalni, még kevésbé a volt nevelőnőnek, kité Berta szintén táviratban kéretett magához. Ők ketten csak nagy rábeszéléssel tudták rávenni a leányt, hogy orvosi tanácsra a délvidéken keressen enyhülést. Ugy beszélték meg azután, hogy a tavasszal térjen vissza Gáthegyre.

Berta távirata egy szempillantás alatt megzavarta Hertneky lelki egyensúlyát. A mit két éven át lelkében leküzdött és magába fojtott, az egyszerre fölszínre került. Berta talán hamisan ítélte meg őt a múltban. S ha egyedül atyja miatt viselkedett vele szemben oly ridegen, mi lesz most, hogy Vértes elköltö-

zött az élők sorából? Vajjon hivta volna-e őt, ha személye közömbös lenne reá nézve? És épp most, a midőn önálló és szabad lett? Aligha.

Ily gondolatok után szívében újra megmozdultak, fölelevenedtek a rég eltemetett remények. De sajna, a viszontlátás mégsem volt olyan bensőséges, a milyennek Hertneky remélte. A leányt, úgy látszik, teljesen lefoglalta az édes atyja elvesztése fölött érzett bánat.

Azonban Hertneky nem csüggedt. Tekintetbe vette azt, hogy Berta helyében ő sem érezhetne ily viszonyok között másképp, mert a gyászidő nem alkalmas arra, hogy benne a boldogságról és jövő reményekről szó essék. Mindazonáltal esztendőket tudott volna feláldozni életéből, ha csak egy kis bepillantást nyerhetett volna Berta érzelmi világába. Ez a vágya a temetés ideje alatt egy percze sem szünetelt s az elutazás napján is úgy ült az ifju hölgygel szemközt, mintha annak halvány, szenvedő arczából mindenáron ki akarná olvasni a feleletet... Mindhiába!...

(Folytatása következik.)

UJDONSÁGOK.

Királyunk mult héten meghűlt és alapos náthával küzdött, mi miatt a fogadások szüneteltek és ő a szobát el nem hagyhatta. Most már megszűnt a láz, csak a hurut maradt meg. Orvosai tanácsolják, hogy pár hétre délvidékre, talán Abbáziába menjen, de a király vonakodik, mert állami ügyekben most sok a dolga.

Csernoch püspök április végén megy Temesvárra, hogy székét elfoglalja. Felszentelése május elején lesz, mit Hornig báró végez, a vesztprémi püspök. — Az új püspök még mindig nem határozott véglegesen, hogy megtartja-e képviselői mandátumát, vagy lemond róla. Ivánka Milán tót képviselő különben összeférhetetlenséget jelentett be emiatt az országgyűlésnek. Szó se lehet itt összeférhetetlenségről, mert hiszen Drohobeczky körösi püspök is képviselő és senki sem kifogásolja ezt.

Uj Ko
védelmi l
ber 9-ikét
ség plébá
és ott h
osztrák l
a bécsi f
metajku
most eml
Az emléke
gróf, a ke

Tisza
szedelme
egykori r
operáció
baj azon
sik szemé
azt is me
Budapest

Merén
rályi palc
boldogsá
czeget a
herczegn
meg és h
fogja a d
sebzí a f
kihallgatt
sakat és
torba hely
tát is me
szágnak i
udvari b
herczeg
rata ellen
feleségül
Vilmos cs
regből és
tonák nek
az uralkod

Földre
Vasárnap
óra tájban
érezhető
döllő, als
erősebb v
gusztus 1
Ott meny
lamint Irs
Üllön a k
A tünemé
kísérte.

Az utó
körülmény
Dezső, az
kormányzo
melynek f
báró egy
Nagy Dez
czagott, d
ban egys
A negyve
galmas en
ban a pi
lála nagy
délyben.

Uj Kossuth-emléktábla. A honvédelmi bizottmány 1848-ban október 9-ikétől 23-ikéig Miklósfalva község plébániái épületében tartózkodott és ott határozta el, hogy átlépi az osztrák határt és segítségére megy a bécsi fölkelő polgároknak. A németajku község hazafias közönsége most emléktáblát rakott ama házra. Az emléktáblát Batthány Tivadar gróf, a kerület képviselője mondotta.

Tisza István mütét alatt. Veszedelemes szürkehályog támadt az egykori miniszterelnök szemén, azt operációval kellett eltávolítani; a baj azonban átharapódzott a másik szemére is, néhány nap mulva azt is megoperálják. A gróf most Budapesten tartózkodik.

Merénylő hercegasszony. Királyi palotában se biztos a családi boldogság. Bourbon Alfonz herceget a felesége, született Tomaszé hercegnő, mérgezett törrel támadta meg és ha az udvarmester le nem fogja a dühöngő asszonyt, halálra sebzi a férjét. A bíróság nyomban kihallgatta a viszálykodó házastársakat és a támadó feleséget kolostorba helyezte el, hol elmeállapotát is megfigyelik. — Németországban is megvan megint a maga udvari botránya. Joákim porosz herceg ugyanis a császár akaratára ellenére és tilalma dacára feleségül vett egy énekesnőt, emiatt Vilmos császár kitette őt a hadseregéből és megtiltotta, hogy a katonák neki úgy tisztelegjenek, mint az uralkodó család tagjainak szokás.

Földrengés Pestmegyében. Vasárnap este háromnegyed hét óra tájban erős földrengés volt érezhető a monori, nagykáta, gödöllői, alsókubini járásokban. Legerősebb volt Kókán, hol 1906. augusztus 12-én is rengett a föld. Ott menyezetek megrepedtek, valamint Irsán is megdőlt a falak, Űllőn a képek, tükrök lehullottak. A tüneményt erős földalatti moraj kísérte.

Az utolsó nevetés. Tragikus körülmények közt halt meg Nagy Dezső, az erdélyi katolikus státus kormányzója. Éppen gyűlésen volt, melynek folyamán Jósika Gábor báró egy tréfás megjegyzést tett. Nagy Dezső erre hangosan felkaczagott, de a következő pillanatban egyszerre lebukott székéről. A negyvenkét éves, rendkívül szorgalmas embert szívvelhűdés abban a pillanatban megölte. Halála nagy részvétet kelt egész Erdélyben.

All is Vanity — Hiuság minden.

*Jelenkori szépségedet
Tükrözteti ez üveg;
Lányka, vigyázz! a szívedet
Látványa ne vegye meg.*

*Bájós vagy és elbűvölő,
Szembe mondják ezt neked,
És hogy beszédjök nem kába,
Bizonyítja az — üveg.*

*Jó, jó; ám a bölcs szavának
Is higgy: szépség mulandó,
Söt mulandóbb, mint a földi
Javak közül bármely jó!*

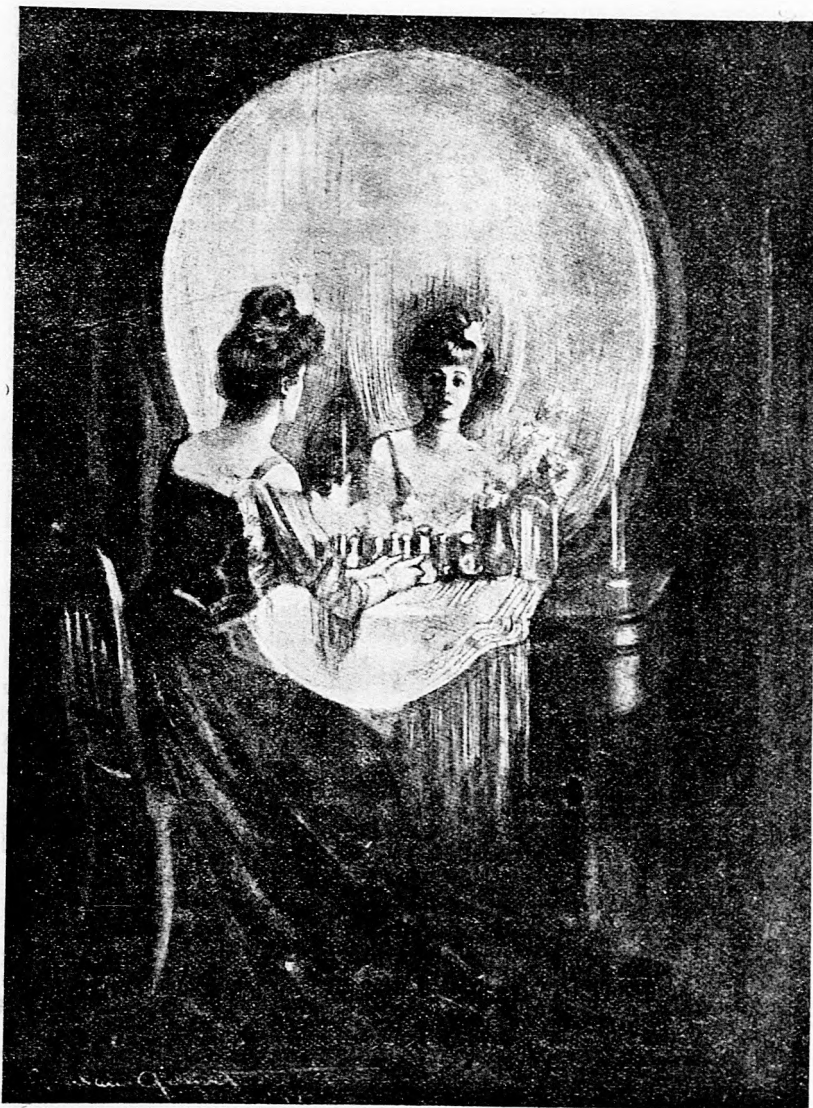
*Ugy elmúlik, mint őszelet a
Hervadó lomb — nyomtalan.
Mi utána található:
Csupsz ág és rőt avai.*

*Igy a bájós arc helyébe
Hamar ráncos kép nyomul
S a nevető szempár fölé
Egykoi szemfedő borul.*

*Pár évtized se kell hozzá
És mit lennek sírodban?
Remek tested helyén már csak
Meztelen csont, váz van.*

*Intőjel e kép: figyelj meg
Jövődnek mutatója . . .
Ne remélj; a halál nem rossz,
Mindnyájunk közös sora.*

*Ám addig, míg csontkezével
Évek múltán utolér:
Virágozzék a szépséged
Sok jóságot — ez babér!*

Gilbert János festménye.*

Henderson fényképe után.

* Sir Gilbert János angol festő (1817—1897) egy akvarel képpel avatta első sikerét 1836-ban, mellyen Richard herceg elfogja Hasting lordot. Történelmi olajfestményei közül Don Quixotte és Sancho Panza, a nazébi útközet, Gil Bias nevelése, az orléáni szűz bevonulása és Becket Tamás vértanúsága mindig értékesek maradtak. (Az utolsót már bemutattuk olvasóinknak.) Akvarelljei közül II. R kárd lemondását kell említeni, de fenti képe nemcsak Angliában, hanem az egész világon ismertté tette a nevét. Sok könyvet látott el rajzzal és folyóiratoknak is dolgozott. E nemben a Shakespearehez rajzolt illusztrációk a legkitértőbbek.

Hazafias ünnepély Perbetén. Márczius 15-ikét méltó módon ünnepelte meg a komárommegyei Perbete községnepe. Délelőtt a kath. ifjusági egyesület tartott elnökük, Takács Marczel segédlelkész vezetése alatt szépen sikerült nemzeti ünnepélyt, mely alkalommal lelkes szavaltatok és hazafias énekek hangzottak el. A márcziusi idők nagy eseményeit Manga Mihály tanító ismertette. Délután pedig az iparoskör és a gazdakör bevonásával folytatódott az ünneplés óriási közönség részvétele mellett. Az ünnepi szónok itt Matey Ferencz főtanító volt.

Uj báró. Abból a alkalomból, hogy az Első Magyar Biztosító-Társaság fennállásának ötven éves évfordulóját megülte, a király Örmödy Vilmos vezérigazgatót, a főrendiház tagját bárói méltóságra emelte. Ugyanakkor Gergely Tódor igazgató magyar nemességet kapott.

Megint Köpenick. Itt járt a híres suszter, ki bolonddá tudta tenni az egész várost és még a katonai őrzőjárdát is felhasználta, hogy a pénzt elvihesse. Most újabb szenzációja van a kis városnak. Egy asszony egyszerre három emberhez ment feleségül és mind a három házasságból születtek gyermekei. Persze börtön lett a sok nászéjszaka vége!

Nagy tűz Lisszabonban A kikötőben tűz pusztított, mely átharapódzott egy malomra, hol a felhalmozott gabona és liszt 500 millió reisz értékben elhamvadt.

A tifusz Budapesten hetek óta szedi áldozatait. Különösen a Józsefvárosból. Jelenleg 28 férfit és 36 nőt ápolnak a járványkórházban, felszázan pedig megfigyelés alatt állanak. A hivatalos körök mindent megtesznek a járvány gátlására, hogy végetessék ne válhassék. Nagy baj, hogy a fiatalabb orvosok egészen tanácstalanul állanak a bajjal szemben, mert Budapesten már husz év óta nem volt kiütéses tifusz (éhtifusz.) Emiatt aztán minden beteget mindjárt a járványkórházba akarnak tenni, hogy a felelősséget magukról elhárítsák. Így egy Mészáros István nevű kocsist is a tifuszbetegek közé fektettek, holott csak gyomorhurutja volt.

Lavinaomlás. A dubravai erdők Pokolhát nevű hegyoldalán 14 munkás fát csusztatott. Hirtelen óriási hőtömeg gurult le a hegyről, mely sziklatömböket tépett le és fenyőket tépett ki gyökerestül és maga alá temette a szerencsétlen munkásokat. Lesodorta a mintegy ezerötszáz szálfából álló fakészletet. Két falu összes népe huszonnégy óráig dolgozott, hogy a még élő munkásokat kimentse, de mind nyomorék lett. Hatan halálukat lelték a gyilkos lavina alatt. A hegyek közt folyton havazik.

Visszautasított kitüntetés. Hollósi Gyula, asszonyvásári jegyző negyvennyolcz év óta szolgálja faluját és a király ezüst érdemkeresztet ajándékozott ezért neki. Hollósi azt mondja, hogy ilyen kitüntetés megalázza őt, mert cselédek is kapnak ezüstös érdemkeresztet. Visszautasította. A biharvármegyei jegyzők testülete gyűlést tartott e dologban és helyeselte Hollósi eljárását.

Pénztárvizsgálat Karlócán. A szerbek főegyházmegyei pénztárát vizsgálat alá vette volna a kongresszusi választmány, de a tisztviselők ellenszegültek és csak akkor bocsátották be a vizsgáló bizottságot, mikor az alispán is velük jött tizenkét csendőrrel. Vajjon milyen állapotban lehet az a pénztár, hol csak csendőrség tudja a vizsgálókat bevinni?!

A Rákóczy-sorsjáték. A Rákóczy fejedelem lovasszobrára rendezett sorsjáték húzását márczius 15-én megtartották. Negyvenezer koronát nyert a 109178., tizezer koronát a 255855., hatezer koronát a 139538. és ötezer koronát a 322156. számú sorsjegy.

Uj repülőgép. Delagrang mérnök Párisban egy repülőgépet mutatott be, melyen többször megtett előirt utakat és hétszáz méternyi egyenes utat is meg tudott tenni. Csak hat-nyolcz méter magasságban száll a föld színe fölé, de képes hatvan méteres utat is megtenni nyílegyenesen fölfelé.

A rendőrség nyelve. Komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy a rendőrségek minden országban az eszperantó nyelvet tanulják meg és tolmács nélkül ennek segít-

ségével érintkezessenek. Így sokkal könnyebb volna a bűnesetek megakadályozása és a nemzetközi gonosztevők kézrekerítése.

Gyujtogatók Berlinben. A német fővárosban mult héten harmincz helyen volt tüzeset. A vizsgálat kiderítette, hogy gyujtogató gonosz emberek rémitik a lakósságot, kik a padlásokon bujkálva csóvákat raknak a gerendák alá. Számos letartóztatás dacára az igazi tetteseket még nem sikerült elfogni. A biztosító intézetek kétezer márka jutalommal ösztökélik a polgárságot, hogy a gonosz kezek munkájának végét vetni segítsen.

Embertelen betegápoló. Az elmebajosok nagyváradi kórházában márczius 14-én Fassie Tódor örülte, ki nagyon nyugtalanul viselkedett, Jakab Károly ápoló az ágyba döntötte, rátérdelt és addig ütlegelte, míg csak eszméletét nem veszítette. A beteg aggastyán másnap a sérülések következtében meg is halt. A bonczolás megállapította, hogy bordái betörtek és tüdeje szétfröcscent a súlyos ütések sulya alatt. Jakab Károlyt fogságba vetették és a vizsgálatot megindították, mert már rég beszélnek a városban, hogy az ápolók iszonyu kínzásokat visznek véghez az ápoltakon.

Ítélet a csernovaiak ellen. Rózahegyen szerdán hirdették ki a királyi törvényszék ítéletét. Hatóság és magánosok ellen elkövetett erőszak miatt elítéltettek: Fulla Györgyné szül. Hlinka (a volt plébános nővére) mint vezető és felbujtó három évi fegyházra, Javorka János, Szliacsán András és ifj. Kosza Jánosné vezetők két-két évi fegyházra és három évi mellékbüntetésre. Boczkó Béla, Lajcsiák Vendel és Czibulka Jánosné egy évi és hat hónapi börtönre, Hatala Dító György, Láckó János, Kalyár István, Hotta Ferencz, Kunyár András, Hanczik János, Fulla János, Haljarics András, Janovecz Kondicz István, Kunyák Péter és Urban György egy évi börtönre és 3—3 évi mellékbüntetésre; négy férfi és négy asszony 8 hónapi, végül 6 férfi és 9 asszony hat hónapi börtönre és három évi mellékbüntetésre. Chudovszky elnök az ítélet kimerítően tényekkel és jogi-

Ki akar kölcsönt?

Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest V., Géza-utca 2. (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép és kisbirtokon se gitsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönkörrüli teendőt ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékeig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módozata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

lag indok
féktele
iránt, am
Sok egyb
hogy szá
emlegette
nélkül sz
a magyar
öröket ki
a homály
nemzetisé
hető mó
vallási
Mindezt
védő azz
izgatta, a
nem lehe
a valaki
drás felfü
nos, aki
visszajut
a czélt,
szegődtek
temploms
megakada
a nép va
és más h
lakosságo
végsőbb
vényt sz
sulyosbit
milyserint
vette figy
veltséget,
látott Am
lában mi
ával birn
tervezett
csendreim
rozott e
intézkedé
hogy a f
nuk vagy

A mai
ható a cs
miatt okt
folyt és
meg assz
közé! Me
A hirh
plébános
közadako
Nem ren
ségnek,
istenháza
nak a ter
80.000 k
közt bizo
Hogy r
azt ma n
pök nem
novára le
csak két
fogházból
vétek, mi
helyett b
vígaz h
hivelt.

lag indokolta. A nép már előzőleg féktelen gyűlöletet mutatott minden iránt, ami a magyarsággal összefügg. Sok egybehangzó vallomás azt mondja, hogy számosan már előre vérontást emlegettek, ha a templom Hlinka nélkül szenteltetik fel. Ússük agyon a magyarokat, a papokat és a csendőröket kijáratások igazolják, hogy egy, a homályban lévő személy által a nemzetiségi érzelmek nem megengedhető módon fölélesztettek, s ez a vallási érzelmekkel összekötött. Mindezt őszintén beismerte Mudrony védő azzal, hogy a népet valaki felizgatta, akit most felelősség alá vonni nem lehet. Erre utal az elnök is. Az a valaki nem más, mint Hlinka András felfüggesztett rózsahegy-i plébános, aki erőszak által kívánt állásba visszajutni. Földieji félreismervén a a célt, annak vakon szolgálatába szegődtek és elhatározták, hogy a templomszentelést vérontás árán is megakadályozzák. Hlinka felhasználta a nép vallásos érzelmeit és nővére és más hívei útján annyira tüzelte a lakosságot, hogy kész volt a legvégsőbb erőszakkal is akarátának érvényt szerezni. Elnök felsorolja a sulyosító és enyhítő körülményeket; miszerint e vádlottakra nézve nem vette figyelembe az alacsonyabb műveltséget, mert nagy részük világlátott Amerikát járt emberek és általában mindnyájan elég intelligenciával bírnak. Sulyosító körülmény a tervezett templomfosztás, a többszöri csendreintés haszthatatlan volta, a határozott ellenszegülése mindennemű intézkedésnek. Enyhítő többeknél az, hogy a fegyver használatukor rokonuk vagy meghalt vagy megsebesült.

A mai lap első oldalán képen látható a csernovaiak temploma, mely miatt október 27-én a zendülők vére folyt és mely miaat most 41 férfi meg asszony kerül a börtön falai közé! Mennyi árva sir utánuk!

A hirhedt pánszláv igazgató, Hlinka plébános kezdte rá a gyűjtést és közadakozásból épült fel a templom. Nem remeklése a köműves mesterségnek, de mindenesetre szép gót istenháza. Hiszen más kis tót falunak a temploma is csak viskó. Ára 80.000 korona. Szüksök liptói tótok közt bizony sok pénz!

Hogy mikor fogják fölszentelhetni, azt ma még senki se tudja. A püspök nem sokára kénytelen lesz Csernovára lelkesztet rendelni, mert Hlinka csak két év múlva szabadul az állami fogházból. Oh Uram! bizony halálos véték, mikor katolikus pap az oltár helyett börtönbe vándorol és lelki vigaszt helyett börtönbe zudítja a híveit.

Bő áldás az akolban.

Két hónap előtt hirt adtunk egy svájci gazda tehenéről, amelyik négy borjat ellett és azokból hármát fel is nevelt. Sokak előtt ez a hír talán hitelt sem talált, annyira szokatlan. De most ugyancsak ilyen szaporaság híre jó Beresztóczról, a Vágner Miklós udvaráról. Juha négyet ellett és mint képünkön látható, él is mind a négy bárány.

Hát ha nem is páratlan ez az esemény, de mindig olyan feltűnő, hogy a szakemberek figyelmét megérdemli. Mert ha általános volna ilyen mérvű szaporaság az állatállományban, akkor minisztereink és politikusaink nem kellene, hogy fejüket törjék a nép élelmezésének kérdéséről. Akkor a hazai fogyasztás szükségletét mindig fedezné a hazai termés és nem kellene aggódni,

hogy megcsappanó felszállítás következtében ismét feljebb verik a hus árát, melyet a városiak már most is alig nyögnek ki. Akkor a külfölddel való vámtárgyalásokból az állatokra vonatkozó tételeket ki lehetne hagyni, nem volna konfliktusunk Szerbiával, Németországgal se az élő, se a levágott állatok húsai miatt, és nem kellene egészségi öröket állítani a határra.

De sajnos, nincsen szó szabályos emelkedésről, hanem csak furcsaság számba menő ritkaságról. A Vágner Miklós juha ugyan eddig is termékeny volt, mert hét esztendő óta léte már ötször ellett és mindig két-két bárányt. Hogy miképp folytatja, kíváncsian várja az egész falu, de egész Bácska is. Maga a gazda naponta párszor megtekinti a nem mindennapi családot az akolban és két kis lánya se győzi nézni a négyes iker-bárányokat, melyek fürgén taposkodnak anyjuk körül. Az pedig győzi őket tejjel, nem szorul idegen szoptatóra.

Kérünk czimeket, hová mutatvány-számot lehet küldeni.

Telepes otthon.

Az 1894-iki telepítési törvény alapján végzett munkáról számol be Darányi Ignác földművelésügyi miniszter „A legujabb állami telepítések Magyarországon” cím alatt. Az említett telepítési törvény hat millió koronát bocsátott a földművelésügyi miniszter rendelkezésére telepítési czélokra.

Az e törvény által biztosított aránylag csekély anyagi erőt a telepítésre alkalmas állami földbirtokokkal és a telepesek támogatására fölvetett évi kisebb költségvetési tételekkel gyarapította a miniszter. Összesen 25.469 kataszteri holdat sikerült vásárolni a telepítési alaphól, a mely birtokok vételára 5,080.232 koronát emésztett fel. Az állam a maga birtokából 32.874 kataszteri holdat használt fel telepítésekre. Összesen 16

uj telepen 1590 telepes család kapott új otthonot. Teljesen új község csak kettő jött létre és pedig Krassószörény vármegyében Igazfalva és Bácsbodrog vármegyében Szilágyi. A többi már meglévő községeknek új telepesekkel való gyarapítása.

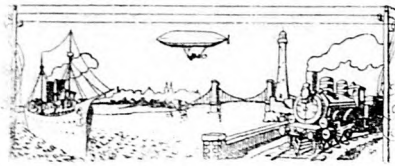
A telepes községek közül Mosnicza, Temesrékás, Bálintz, Monostor, Igazfalva és Facset a Temes és a Béga völgyében, Stancsofalva a Temesnek egyik mellékágán fekszik. Nagysármás, Kara, Marosludas, Felsőtrehem a Mezőségen, Magyar-nemegye Beszterczenaszódiban, Vicze Szolnokdobokában, Fehéregyháza pedig Nagyküüllő vármegyében fekszik. Az egyfaluban levők rendszeren egyfelekezetiiek, hogy a felekezeti terheket könnyebben viselhessék. A

bácskai telepesek kizárólag a Bácskából, a délvidékiek jobbra a Tisza-Maros szögéből és Torontálból, az erdélyi vidéken levők leginkább az Alföldről, Marostorda vármegyéből, továbbá a Kolozsvár és Torda környékén levő népesebb magyar községekből származnak.

A telepek vételára a régibb, olcsóbb földarakhhoz igazodik. A vásárolt birtokok közül csak Vinczén és Magyar-nemeyén mutatkozik a föld drágának. Egyébként a vételár lefizetését nagyon megkönnyíti a hosszú törlesztési idő (50 év) és az olcsó kamat, mely három erdélyi telepen csak két százalék, egyébként három százalék, a bácskai és délvidéki telepeken pedig négy százalék. Eddig összesen 2,345.105 koronát fizettek le a telepések és tartozásuknak mindössze 75 százalékával, kereken 150.000 koronával maradtak hátralékban.

Darányi földművelésügyi miniszternek különösen nagy gondja volt rá, hogy a települő családok jól megvalógtassanak. Ebből a célból minden egyes alkalmasnak mutatkozó jelentkező családot megnézetett. Gondja volt továbbá arra, hogy a kulturális és községi közczélok bőkezűen dotáltassanak s hogy ez intézmények fentartása az új települőkre nagy terhet ne rójon. A hol szükségesnek mutatkozott, támogatta az új gazdaságokat vetőmaggal, gyümölcsfacsemetékkel, jó tenyészállatokkal, több helyütt az utcák és az utak rendezésének költségeihez is járult.

A könyv részletesen leírja az egyes telepési községeket és a leírást száz-négy képpel élénkíti. A közölt képek az új otthonok erőteljes fejlesztéséről tesznek tanúságot. A ki figyelmesen elolvassa a könyvben közölt részleteket, arra a meggyőződésre jut, hogy az okos, a hozott áldozatokért megfelelő közigazgatási és kulturális hasznokkal fizető telepítés első iskoláját sikerrel megállottuk és a szerzett tapasztalatok a telepítési akció nagyobb arányu folytatását nemcsak lehetővé, de szükségessé is teszik. A tanulságos könyvet bármely érdeklődő megszerezheti a földművelési minisztérium útján.

NÉPEK, NEMZETEK.

Vilmos császár hajón beutazza a földközi tengert és találkozást keres a görög királlyal, ki rokona. Ugyanakkor meglátogatja az Adriát is, Kattarót, Spalatót és Zárát. — A császár Andria görög herceggel beszélgetést folytatott, melyben szavát adta, hogy sem Németországnak, sem Magyarországnak Ausztriának nincs foglalási szándéka Albániában és felhatalmazta a herceget, hogy ezt nyilvánosan is közölhesse. — Vilmos császárról tudvalevő, hogy rettentően fél a ragályos betegségektől. Berlinben most földalatti vasutat építettek, minő Budapesten már tizenkét esztendő óta közlekedik az Andrassy-ut alatt. Ennek ünnepies megnyitására meghívták a császárt, ki azután kikötötte, hogy elmegy ugyan, de csak úgy, ha vadonat új kocsit állítanak neki elő, mert bacillusos régi kocsiba be nem ül.

Békés hang Marokkóban. A marokkói arabok kezdik unni a háborút és sorjában behódolnak törzseik a francia csapatoknak, ha békét biztosítanak azok nekik. Tárgyalás folyik, hogy Abdul Aziz szultánt mindnyájan újra elismerik uruknak, ki a rendet idegen csapatok nélkül is helyreállítani igéri. A francia kormány nem küld újabb sereget Afrikába; a spanyol csapatok visszavonulása már meg is kezdődött. — Beavatott körökben ugyan tartanak az araboktól, hogy csak ravaszkodva ajánlgatják a békét. Ha az európai haderő kivonult, talán újra megtámadják a francia kereskedőket és többi fehér embereket. E célra a kikötőkben sok fegyvert halmoznak össze. Ha a francziáknak lesz okuk kételkedni az arabok őszinteségében, akkor a kikötőket újabb sereggel szállják meg, de ezek minden támadást kerülni fognak és csak rendőri szolgálatokat teljesítenek.

A rossz hírű ország. Portugália kereskedelme inog. Angol, német és osztrák nagy czégek nem akarnak portugál kereskedőkkel összeköttetést tartani. Sorra visszaküldik megrendeléseiket, mert — úgy írják — nem lehet bizalmuk olyan országhoz, hol a királyt meggyilkolják és a gyilkosokat dicsőítik. A kormány kölesönt akar nyújtani a liszaboni nagyobb kereskedőknek, hogy készpénzért vásárolhassanak, minthogy hitelbe nem kapnak.

Az egyházüldözés Franciaországban még mindig folyik. Villard sur Rhone helységből kiutasították a lelkészt, mert a szétválasztási törvényt kárhóztatta. Csendőrök kísérték ki a határra. Eközben a hívek tömege sértegette a csendőröket, kik erre hat embert elfogtak. Ez még jobban felbőszítette a tömeget, kövel támadta most a csendőröket és katonákat, kik közül többen súlyosan megsérültek. Összesen huszonhét ember került fogságba. A lelkészek kiutasítása egyébként mindennapi eset Franciaországban; persze nem mindenkor jár az véres zavargással, de a hívő nép mindig elkeseredve tiltakozik a kormány tulságos szigora ellen, hogy a pápságnak minden szavát, még magányos társalgását is ellenőriztetni kémeikkel.

Newyork állam katonái. Mig Európa valamennyi állama roskadozik a katonai terhek alatt és tart állandóan százezernyi tömegeket fegyver alatt kaszárnyákban, addig az északamerikai Newyork állam mindössze negyvenhétézer katonát tart (pedig van akkora területe, minő Magyarországé!) és azokból is csak tizenháromezer van a kaszárnyákban, a többi szabadságon van és a világ minden részében hamarabb található, mint Amerikában. Ha valami okból mozgósítani kellene Newyorkban, beletelne három hónap, míg a sereget össze tudnák állítani.

Haiti szerezcsen köztársaságban hetek óta dúl a forradalom, mely a hatalom birtokosai ellen irányul. A belügyminiszter, Leconte tábornok kihallgatás nélkül löveti agyon az embereket s ebből további bonyodalom származik.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR.

elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acélhangokkal — TÁROGATO

saját találmány, iskolával 35 firtól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

Gyár: II. Öntőház-u. 2.

Ajánlja saját gyárában készült

elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok

felszerelése előnyös feltételek mellett, a legutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acélhangokkal — TÁROGATO

saját találmány, iskolával 35 firtól feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Utaza

A kapu megrzésé vánt eréd mint tehe

Egy es gyonéhes küdni ké

Egy g agyán.

— Nin fekszik á ha valam ról belő

Huszor benne a határozni gyilkossá hitte, hog Biró Illés neki, hog

— Öld egy teher téged is

A bére kezni. El tatta. Kés háznép a nyomta a kon keres

A reme béres a v adta elő

— Félt mertem, mertem ölni se vó vert, de öregre tar

A lövés összefutó üldözni a

Maga a nagyapa,

— Had gosom ás semmi ba

Hogy i az életére unokája.

Ez a k Szederjes embert ké szük, a Frincsán

Másnap igyon vel tervébe.

bele a do hogy nem történik is

A birvá se mondo veszetten béresét, B este legye

Utazás az akasztófa körül.

— A börtön titkaiból. —

A kapszi unoka, miután látta, hogy a mérgezési kísérleteknek nincs meg a kívánt eredménye, folyton azon töprengött, mint tehetné el másképp láb alól az öregot.

Egy este a ház tornácán állott a vagyonehes unoka, mikor nagyapja ép lefeküdni készült.

Egy gondolat cikázott keresztül az agyán.

— Nini! Hisz szemben az ablakkal fekszik ágyában az öreg s ki tehet róla, ha valami régi haragosa innen a tornácra belő az ablakon? . . .

Huszonnégy óra alatt megérlelődött benne a terv. De azt még sem bírta elhatározni, hogy maga vigye véghez a gyilkosságot. Büntárs után nézett. S azt hitte, hogy talált is. Napközben félrehívta Biró Illés bérest a marháktól. Elmondta neki, hogy mit kíván tőle.

— Öld meg az öregot s kapsz tőlem egy tehenet! Ha nem, és jár a szád, ugy téged is elpusztítalak! . . .

A béres megrettent, nem mert ellenkezni. Ekkor a fiatal Szederjessy kioktatta. Késő alkonyatkor, mikor az egész háznép aludni tért, Birónak a kezébe nyomta a fegyvert, hogy löjje le az ablakon keresztül a nagyapját.

A remegő és gyilkosságra kényszerített béres a vizsgálóbíró előtt a következőleg adta elő a történeteket:

— Féltem nagyon kis gazdámól. Ösmertem, hogy milyen szilaj ember, nem mertem nemet mondani, — de embert ölni se vót lelkem. Fogtam hát a fegyvert, de vót rája gondom, hogy ne az öregre tartsam, mikor elsütöttem.

A lövés zajára az egész háznép riadtan összefutott. Legjobban az unoka akarta üldözni a rég eltűnt merénlyőt.

Maga a halálra szánt ember, a jólelkű nagyapa, csitította unokáját.

— Hadd el, fiam! Valami régi haragosa az áskál az életre, de lásd, nincs semmi baj. . . .

Hogy is gondolta volna, hogy az, a ki az életére áskál — maga az örököse, az unokája.

Ez a kudarc se rettentette el a fiatal Szederjessyt. Elhatározta, hogy olyan embert keres, a ki jó czéllövő. Az ő csősziük, a ki egyuttal bakter a faluban, Frincsán lános, ép ilyen ember volt.

Másnap módot talált rá, hogy megigyon vele egy pohár bort s beavatta tervébe. Frincsán azonban nem ment bele a dologba, csak annyit ígért meg, hogy nem árulja el Szederjessyt, akármilyen történi is.

A bírvágytól hajszolt Szederjessy ekkor se mondott le sötét szándékáról s eszeveszeten rohant végzetébe. Ujra elövette béresét, Birót, s ráparancsolt, hogy késő este legyen a tornácson. Este ott is volt

Biró az ablak alatt s mikor a megátalkodott fiatal ember a markába nyomta a fegyvert, remegve, tétovázva állott ott.

— Nem tudok gyilkolni, instálom! — mondta a vallató bi onak a vizsgálati fogságban levő béres. — Ne tessék kényszeríteni! mondtam a fiatal urnak, a ki erre hozzám ugrott, kikapta kezemből a fegyvert. Én elszaladtam. Hogy aztán mi történt, nem tudom. Csak sejtettem, hogy az ifiur maga lőtte agyon a nagyapját. . .

A csendőrség, mikor nyomra jutott, gyorsan végzett s pár nap alatt vizsgálati fogságban ültek: a rossz lelkű unoka, ifju Szederjessy Gyula, ugyszintén a vele hitetlenül élő felesége: Olasz Vilma, Biró Illés, a béres, és Frincsán János, a bakter.

(Folytatása következik.)

KEDVDERITŐ.

A kevés takaró. A nemrégiben hirtelenül elhunyt francia igazságügyminiszter egy alkalommal, mikor a parlamentben hevesen támadták, így válaszolt: „Erényeimbe burkolózom!” Pár nap mulva pedig meghalt. Egy ötletes francia erre azt mondotta: „Nem csuda; ha valaki oly hiányosan öltözködik, mint ez az ur, akkor nem lehet hosszú életű.”

Nagyon érthető. Hangversenyen a daloskór így énekel:

„Független a mi életünk,
Mint szabad madár csapongunk!”
A hallgatóság közül valaki azt mondja rá, hogy nagyon busan fujják ezt a vig' nótát. Mire más valaki ilyen magyarázattal szolgál: „Ne tessék csodálkozni; a dalnokok valamennyien házas emberek.”

Sikerült. H. J. tábornok szolgája a folyósón tisztítja porolja urának egyenruháját, mikor hirtelen melléje toppan egy ember és levelet nyom a markába, hogy azonnal vigye be a tábornoknak. A szolga repül. A tábornok olvassa: „Ha sikerül, jó; ha nem sikerül, ugy is jó!” ez volt a levélben. „Megbolondult ez az ember?” kérdi bosszusan a generalis és szalajtja a szolgát, hogy hozza be neki a levél iróját. Horgasztott fejvel jő vissza a Pista és mond: „Tábornok ur, jelentem alássan, sikerült neki. Ellopta az egyenruhát, mig benn jártam!”

Zavarba hozott orvos. Beteg asszonyhoz hívták dr. Fukácsyt, ki szűkeklültségéről híres volt a vármegyében. Első kérdése volt: „Megfizetnek e a kezelésért?” A gazda őt aranyat tartott eléje és mondá: „Öné ez doktor uram, ha vagy meggyógyítja az anyjukomat, vagy elpusztítja.” A gyó-

gyítás nem használt, az asszony meghalt. El is temették. De a gazda nem jelentkezett, hogy fizessen Fukácsynak. Hát az ment el hozzá. „Meggyógyította feleségemet?” kérdezte a gazda. „Sajnos, nem sikerült.” — „Hát elpusztította?” — „Én? Isten mentsen!” — „Nos, akkor miért fizessenek, avagy nem tetszik emlékezni az alkura?” És máig se fizetett a ravasz gazda neki.

A Willand testvérek czirkuszának szombat esti premiére-jén a berlini Busch-czirkusz remek loállományán kívül a The Equestrians lovas-csoport, Court Joust párisi lovas és Tilly iskolalovas lép fel. A közönség, a mely a koks-rendszerű kályhakkal jól fűtött czirkuszban minden kényelmet meg fog találni, látni fogja ezenkívül a világhírű Spessandit, a ki központi ketreczében bemutatja kacagatóan idomított medvecsapatát, továbbá a három Hayot kacagató görkoresolyamatványával, a három Hoastont mulatságos nyújtó-trambulín ugrásaival, Ivanoff légugrot, Pauli majomidomított, Jim-Jack világhírű bohócokat és Joé zenebohóczót, a három ostoba Augusztot, Jean-Jeanette miniatűr uszó-csillagokat, szóval valódi czirkuszi specialitásokat. A diszes bemutató-előadásra jegyek már kaphatók Sopronyi nagytőzsdéjében (Rákóczi-ut 1.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. M. Szomolya. Sajnáljuk, de magunk sem tudjuk, hogy hol kapható az az ájtatossági tüzetke. — **K. E.** Tibold-Darócz. Olyan czeget nem tudunk ajánlani. — **G. J.** Perbete. A tudósítást felhasználuk. — **A. F.** Kotaj. Méltányoljuk hazafias felbuzdulását, de költeményét mégsem közölhetjük, mert szörnyen sántít és hijján van a gondolatoknak. — **Z. L.** Bereczk. Páduai Szent Antal imakönyvünk háromféle miűségben kapható: 1.40 kor. egyszerű vászonkötés, — 2.40 kor. finomabb — 3.40 korona párnázott bőrkötés. Melyiket óhajtja? — **F. F.** Mikleus. A házszabályok szigorítása főleg a haza ellenségei, a kerékkötő nemzeti-ségek ellen irányul, kik szöszatyárkodással minden jó ügyet megakasztanak. **E. B.** Szentlőrincz. Hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja elmaradását. Mert különben megbüntetik. Az utóállításon okvetlenül jelenjen meg. — **M. F.** Szoboszló. A jegyzői állásra hat polgári iskola manapság már nem elegendő. Középszkolai érettségi és a közigazgatási tanfolyam elvégzése kívántatik. — **G. D.** Ecse pusztá. Olvassa el 8-ik számunkban megjelent »Drága kincs« című közleménynt. — **S. M.** Szent-iván. Ki tehet arról, hogy ön nem volt elég óvatos a vételkor? Ha nem akar nagy perköltséget a nyakába venni, ugy fizesse meg neki a tartozását s okuljon az esetből a jövőre nézve. — **T. A.** Szent-Liszle. Levélben feleltünk. — **B. J.** 125. Ha ugy van, amint nekünk előadja, akkor az ön részén van az igazság. A szép farsangi hír közlése ma már idejét multá. — **K. J.** Szöllös. Az erre hivatott szerzetek tagjai végzik azt. Nagy tudás, erős hit, végtelen szeretet és önfeláldozás kell hozzá. Világi férfi létére ne foglalkozzék ezzel a tervvel. A legények duhajkodásáról szóló hيرادás nem méltó a nyomdafestékre. — **D. M. Cs.** Ebben az esetben nem ön fog nyerni, hanem a kincs-

tár. — **T. N. Jác.** 6042. sz. magy. vörös kereszt sorsjegye régebben 15 koronát nyert a törlesztés huzáson, de most a legutóbbi nyereményhuzásnál nem nyert. — **Papós Imre.** Medves. Örvendünk, hogy önöknek oly áldozatkész jóakarójuk van Edvt Illés Jenő ur személyében. Bárcsak mindenütt akadnának ily lelkes uraságok. — **G. I. Zsiger.** A kívánt könyvvel nem szolgálhatunk. — **K. D. Halászi, P. J. Zaláta, F. S. Galsa, M. J. Ósáncz, S. J. Nagyczétény** Sorsjegyeik a márczius 1-ei huzáson nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG.

Gyógynövények gyűjtése. A hegyvidéki kirendeltség területén múlt évben kilencvenegy község lakossága foglalkozott gyógynövények gyűjtésével és ez által a lakosság 6732 korona jövedelemre tett szert. Ebben az évben majdnem mind a gyógynövény Amerikába ment ki. Hogy a gazdaságnak ezen ága minél többet

jövedelmezzen a népnek, a földművelési miniszter szárító kamrákat rendez be a községekben és szakértőket küld oda, kik a gyógynövények felismerésére, szakszerű válogatására és csomagolására a lakosságot megtanítják.

A székely iparért. Kormányunk azon akcióját, mely a székelyföldi kisipar fellendítését célozza, Kossuth Ferencz ismét nagy lépéssel előbbre vitte. Ugyanis több székely községben mintaműhelyeket rendeztetett be, hol arra érdemes mesterlegények magukat önállósíthatják és iparüzemet kíván teremteni olyan kis községekben is, hol eddig műhelye senkinek sem volt.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 19.70, egyes 19.50, kettes 19.30, hármas 19.—, négyes 18.80, ötös 18.40, hatos 18.—, hetes 17.20, nyolczas 12.50, F. 7.—, G. 7.20.

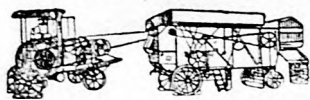
Buza átlag 5 fillérrel leszállott.

Minőség	kilos	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	74	23.40 — 23.90
"	77	23.80 — 24.20
"	80	24.15 — 24.55
Pestvidéki	75	23.00 — 23.50
"	76	23.65 — 24.05
"	77	23.75 — 23.25
"	78	22.95 — 23.25
"	79	22.70 — 23.10
Bánsági	75	23.60 — 24.00
"	76	23.85 — 24.30
"	77	24.— — 24.40
Bácskai	75	23.80 — 24.20
"	76	24.— — 24.40
"	77	24.10 — 24.55
Fejérmegyei	76	23.60 — 24.—
"	77	23.70 — 24.10
Rozs I. rendű	21.10	— 20.20
" közép. rendű	20.90	— 20.—
Árpa takarm. I.	15.00	— 15.20
" II.	14.80	— 15.00
Köles	—	—
Zab I. rendű	16.10	— 16.40
" II.	15.60	— 15.80
Tengeri (belsőföldi)	13.25	— 13.45

Repce nem került piacra e héten.

Disznózsir 100 kg. 1.42 K., szalonna 1.08 és 1.20 korona közt.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplő-készletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek. Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

DOBRY ANT motor- és géppárának magyarországi kizárólagos képviselője.

Kovács Mihály és Társa
Budapest, V., Hold-utca 23.

Drótkerítés

legolcsóbb

Arjegyzék díjmentesen!

Arjegyzék díjmentesen!

Stadler Mihály
kerítésgyáránál
BUDAPEST, VI., Váci-körút 41j. sz.

FISCHER és TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete.
1.000.000 Gyümölcsfa-alany.
1.000.000 Élő sövény csemete
setányfák, diszcserejek, tüleveit-
fák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
pal és amerikai sima és gyö-
keres-vevő.
Különlegesség: Csemegeszőlő-
oltványok.

120
kat. hold
miveléki
terület

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

Arjegyzék
ingyen.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyít és felüdit kezesség mellett.

Telefon 45-22.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértúlulás, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szív-
görcsök, asztmatikus rohamok, gyomorgörcsök és egyéb görcsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, a köcsvény, ischias bajaiban, influenza, a velejáró hát-
fájásoknál, különösen ideg-
bántalmaknál s a velők jend-
delten vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamosáram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandóan jótékony villa-

mos áramot áradoztat szét a testen s míg egy felől szinte bámulatos sikerrel gyógyít; másfelől a legháladatosabb ovószert az em-
R. B. 86967. sz. beri szervezetet meg-
rohanó betegségek el-
len. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz-
éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodámban levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálá-
san emlékeznek meg talál-
mányomról, mindenkor min-
denki által megtekinthetők.
Akit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülé-
kem, az visszakapja pénzét.
Ahol már minden hasztalan, volt, kérem tessék a készülé-
kemet megpróbálni.

Nagy készülék 8 korona.

Kis készülék 6 korona.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére
Müller Albert, Budapest, V/5., Vadász-utca 84. szám.

A magy. néplap reform k... manyukta

ELI T.

KIADÁS

Kifizetett k...
levonva k...
kárók és...
Függőben...
Szerzési...
részt utá...
Jóvádelm...
Postabér...
Adakozók...
A füzet...
tési költ...
Belajth...
A követke...
a viszon...
és minde...

IV. sz...
Kifizetett k...
levonva k...
kárók és...
Függőben...
Szerzési...
tosított r...
A követke...
a viszon...
és minde...
V 1907.
A t. e. sz...

VAGYON

Ehelyezett bankok...
3.314,000 K...
4/10-os kor...
2.903,000 K...
váltóbank...
1.740,000 K...
hitelezés...
1.000,000 K...
bank 4 1/2...
1.000,000 K...
bank 4 1/2...
250,000 K...
tári 4% z...
250,000 K...
tar 5 1/2...
240,000 K...
4 1/2...
100,000 K...
hitelezés...
11903 drb M...
társasági...
900 drb Bé...
zeti részv...
649 drb Be...
997 drb Ha...
társasági...
A fenti érté...
esedékek...
Törzstulók...
1.430,000 K...
intézet 4 1/2...
400,000 K...
takarékpén...
Ezen értékp...
Kes kamat...
Ormosi Öm...
60,600 K...
intézet 4 1/2...
Az év vége...
Első magya...
Törzstulók...
a m. kir...
Leszámított...
Társasági h...
Közlés ad...
a) Penzkes...
égeknek...
b) Maradv...
Jéghitosas...
Központi per...

A magyar bab ellen. A francia hüvelyes vetemény kereskedők a vám-reform kérdésében azt követelik kormányuktól, hogy azt a babot, mely-

ben nincsen legalább két százalék idegen anyag, sujtsák a dupla vámtétellel. Ez a kívánság a magyar bab kivitelét akarja tönkre

tenni, mert csak a magyar bab kerül tisztított állapotban zsákokban Franciaországba. A többi állam mind hüvelyezellenül exportálja a babot.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, I. Tűzbiztosítás, II. Szállítmány-biztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás, V. Egyéb bevételek. Includes sub-totals for VAGYON and TEHER.

II. Életbiztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK. Lists various insurance-related items and their financial values.

VAGYON Mérleg-számla 1907. évi decz. 31-én. TEHER

Table with columns: K, f. (Assets) and K, f. (Liabilities). Lists various assets like bonds, stocks, and liabilities like insurance premiums.

VAGYON Mérleg-számla 1907. évi deczember 31-én. TEHER

Table with columns: K, f. (Assets) and K, f. (Liabilities). Lists various assets like bank deposits, real estate, and liabilities like insurance premiums.

Steiner Jenő, Gergely Tódor, Ormody Vilmos, Szende Károly, gróf Zichy Nándor, Balaban Adolf, Burchard-Béla, Hajos József, Németh Titus, báró Radvánszky Géza.

INGYEN!

és bérmentve küldöm szőlőoltvány és vesszőkről árjegyzékemet, mely minden szőlő és kert tulajdonosnak nélkülözhetetlen tudni valót tartalmaz.

Az árak meglepő olcsók.

Számos elismerő levél igazolja oltvány és vessző anyagom jószágát.

Delawarót okvetlen rendeljen, mert ezen fajt nem kell, sem oltani, sem permetezni.

SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepe
:: **BIHARDIÓSZEG.** ::

A valódi Kállai-féle „GLÓRIA“

benzinmotorok és motoreséplők

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletfizetés mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégétől ingyen képes árjegyzéket.

KALLAI MOTORTELEPE BUDAPEST,
NAGYMEZŐ-UTCZA 43.
Hol használt járgányos s gőzcsepplőkészletek cserébe is vétetnek

Szőlő-oltványok kétéves gyökérrel hiányok pótlására és telepítésre, sima oltványok, nemes vesszők, illettésre és párosításhoz legjobb fajokban **Hegyi bor** kitűnő minőségben kapható **SZÉKELY A. JÓZSEF,** Gyöngyös

DERÚS KÉPEK. Irta: **Maróthi János** Kapható 1 koronáért kiadóhivatalunkban.

A ZOLTÁN-FÉLE CSUKAMÁJOLAJ

TELJESEN IZ ÉS SZAG NÉLKÜL! KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTARBAN.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK

HAIDEKKER SÁNDOR
Budapest, VIII., Ullői-ut 48/18. sz.
kizárólagos gyártója a világ-szabadalmazott „HUNGARIA” DRÓTFONATOKNAK
melyek előnyeiknél fogva felülmúlnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszállítás azonnal, figyelemmel és pontosan.
„Hungaria” drótfonatok négyzetmétere 30 fillértől feljebb.
Díjmentes árjegyzékért forduljon fenti címhez.

BÉLHURUT

(idült, ideges, gümőkóros hasmenés) legjobb gyógyszerere a **BARTA-féle** fekete áfonya gyógybor.

Kapható gyógyszerészeknél és fűszereseknél vagy 5 üveggel **8 koronáért** bérmentve a **Felkai Konzervgyárnál,** **FELKA,** Szepesm.

KÉRJE INGYEN

és bérmentve nagy képes magyar főárjegyzékemet 3000-nél több ábrával mindenféle nikkelt, ezüst- és aranyórakról, valamint mindennemű szolid arany és ezüst-árakról, hangszerekről, aczéll és bronzárakról stb. eredeti gyári árban.

Nikkelt remontoir óra	—	—	K 3.—
System Roskopf patent óra	—	—	K 4.—
Svájci eredetű system Rosk. pat.	—	—	K 5.—
Bejegyz. Sas Rosk. nikk. rem. óra	—	—	K 7.—
Ezüst rem. óra „Glória” művel	—	—	K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel	—	—	K 12.50
Órsz. tula. nikk. cylinder rem. óra „Luna” művel	—	—	K 10.50
Kakukóra 8.50, Konyhaóra	—	—	K 3.—
Ebresztőóra	—	—	K 2.90
Feketeerdei óra	—	—	K 2.80

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Kockázat kizárva! Becserelés megengedve, vagy a pénz vissza!

Első óragyár

KONRÁD JÁNOS BRÜXBEN cs. és kir. udvari szállító
Brüx, 863. sz. (Csehország.)

Szőlő-oltványokat szállít, fajtisztaságért jótálva legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: **Caspari Frigyes** Medgyes 17. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital **étvágy zavaroknál és emésztési nehézségeknél.** A legtisztább és **legégszégesebb** asztali és borvív. — Hathatós **somjcsillapító.** — Ovszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kivánatra telítéss nélküli töltést is szállít a **Szt. Lukács fürdő Kútvállalat Budán.**

„Szt.-lukácsfürdő“ gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely Természetes forró-meleg kén- és források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvízszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúsz, köszvény, ideg-bajok. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.